

A Divina Liturgia de São João Crisóstomo

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΩΝΑ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΕΚΤΕΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΣΟΔΟΣ

ΕΚΤΕΝΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΟΜΙΔΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Η ΑΓΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΔΙΠΤΥΧΑ ΚΑΙ ΔΕΗΣΕΙΣ

ΘΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΑΠΟΛΥΣΗ

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΩΝΑ

Λειτουργούντος ενός ιερέως μετὰ διακόνου, ἢ καὶ χοροστατούντος ἀρχιερέως, ὁ διάκονος ἐξέρχεται ἐκ τοῦ ἱεροῦ Βήματος, καὶ λαβὼν εὐλογίαν παρὰ τοῦ ἱερέως, ἢ παρὰ τοῦ ἀρχιερέως (ἐὰν χοροστατῆ τοιοῦτος), καὶ προσκυνήσας τρίς, λέγει:

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Ὁ ἱερεύς (ἐκφώνως, ὑψῶν ἅμα τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ποιῶν τύπον σταυροῦ):

Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Ὁ διάκονος (εἰ δὲ οὐκ ἔστι διάκονος συλλειτουργῶν, ἅπαντα τὰ τοῦ διακόνου, πλην τοῦ Εὐλόγησον Δέσποτα, ἐκφωνεῖ ἔσωθεν τοῦ Βήματος ὁ ἱερεύς):

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε Ἐλέησον.

Ὁ διάκονος: Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος), τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας, παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ τοῦ φιλοχρίστου στρατοῦ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμήσαι καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῶν, πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ὑπὲρ τῆς πόλεως (ἢ τῆς ἁγίας Μονῆς, ἢ τῆς χώρας, ἢ τῆς νήσου) ταύτης, πάσης πόλεως χώρας καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ὑπὲρ πλεόντων, ὀδοιπορούντων, νοσοῦντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἔλεησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῆ σῆ χάριτι.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Τῆς Παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοῦς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ λαός: Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς - Σοὶ Κύριε.

Τῶν ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ διακόνου ἐκφωνουμένων, ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει μυστικῶς τὴν εὐχὴν τοῦ α΄ Ἀντιφώνου:

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὗ τὸ κράτος ἀνείκαστον καὶ ἡ δόξα ἀκατάληπτος· οὗ τὸ ἔλεος ἀμέτρητον καὶ ἡ φιλανθρωπία ἄφατος· αὐτός, Δέσποτα, κατὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν ἅγιον οἶκον τοῦτον, καὶ ποιήσον μεθ' ἡμῶν καὶ τῶν συνευχομένων ἡμῖν, πλούσια τὰ ἔλεή σου καὶ τοὺς οἰκτιρισμοὺς σου.

(Ἐκφώνως:) Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Καὶ ψάλλει τὸ πρῶτον ἀντίφωνον, συνοδευόμενον ἀπὸ τὸ ἐφύμνιον:[1]

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς (τρὶς).

Ὁ διάκονος: Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἔλεησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῆ σῆ χάριτι.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Τῆς Παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοῦς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ λαός: Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς - Σοὶ Κύριε.

Τῆς ἀνωτέρω συναπτῆς ὑπὸ τοῦ διακόνου ἐκφωνουμένης, ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει μυστικῶς τὴν εὐχὴν τοῦ β΄ Ἀντιφώνου:

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου· τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας σου φύλαξον· ἁγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου σου· Σὺ αὐτοὺς ἀντιδόξασσον τῇ θεϊκῇ σου δυνάμει καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ.

(Ἐκφώνως:) Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Καὶ ψάλλει τὸ δεύτερον ἀντίφωνον, συνοδευόμενον ἀπὸ τὸ ἐφύμνιον:

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς Σοι ἀλληλουῖα (τρὶς).

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀθάνατος ὑπάρχων καὶ καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας, σταυρωθεὶς τε Χριστὲ ὁ Θεός, θανάτῳ θάνατον πατήσας, εἷς ὢν τῆς Ἁγίας Τριάδος, συνδοξαζόμενος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, σῶσον ἡμᾶς.

Ὁ διάκονος: Ἔτι καὶ ἔτι...

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Ὁ διάκονος: Ἀντιλαβοῦ, σῶσον...

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Ὁ διάκονος: Τῆς Παναγίας ἀχράντου...

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Τῆς ἀνωτέρω Συναπτῆς ἐκφωνουμένης, ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει μυστικῶς τὴν εὐχὴν τοῦ γ' Ἀντιφώνου:

Ὁ τὰς κοινὰς ταύτας καὶ συμφώνους ἡμῖν χαρισάμενος προσευχάς, ὁ καὶ δυοὶ καὶ τρισὶ, συμφωνοῦσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, τὰς αἰτήσεις παρέχειν ἐπαγγειλάμενος· Αὐτὸς καὶ νῦν τῶν δούλων σου τὰ αἰτήματα πρὸς τὸ συμφέρον πλήρωσον, χορηγῶν ἡμῖν ἐν τῷ μέλλοντι ζωὴν αἰώνιον χαριζόμενος.

(Ἐκφώνως:) Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Καὶ ψάλλει τὸ τρίτον ἀντίφωνον, συνοδευόμενον ἀπὸ τὸ ἐφύμνιον:

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν (ἢ ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός), ψάλλοντάς σοι· Ἀλληλουῖα.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Ψαλλομένου τοῦ τρίτου ἀντιφώνου γίνεται ἡ μικρὰ Εἴσοδος τοῦ Εὐαγγελίου. Λαβῶν ὁ ἱερεὺς τὸ Εὐαγγέλιον, δίδωσι τῷ διακόνῳ, καὶ οὕτως ἐξελθόντες ἀμφότεροι διὰ τοῦ βορείου μέρους, προπορευομένων αὐτῶν λαμπάδων ἢ καὶ ἐξαπτερύγων, ποιούσι τὴν μικρὰν εἴσοδον, καὶ στάντες ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ κλίνουσιν ἀμφότεροι τὰς κεφαλὰς·

Ὁ διάκονος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχὴν τῆς Εἰσόδου:

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα καὶ στρατιὰς ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, εἰς λειτουργίαν τῆς σῆς δόξης, ποιήσον σὺν τῇ εἰσόδῳ ἡμῶν, εἴσοδον ἁγίων ἀγγέλων γενέσθαι, συλλειτουργούντων ἡμῖν καὶ συνδοξολογούντων τὴν σὴν ἀγαθότητα. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ διάκονος πρὸς τὸν ἱερέα:

Εὐλόγησον Δέσποτα τὴν ἁγίαν εἴσοδον.

Ὁ ἱερεὺς σφραγίζει τὰς ἁγίας θύρας λέγων:

Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων σου, Κύριε, πάντοτε· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Εἶτα ὁ διάκονος ἀπέρχεται πρὸς τὸν ἱερέα καὶ ἀσπάζεται τὸ Εὐαγγέλιον, εἰ πάρεστιν· εἰ δὲ μὴ, ἀσπάζεται τοῦτο ὁ ἱερεὺς. Πληρωθέντος δὲ τοῦ τελευταίου τροπαρίου, ὁ διάκονος στὰς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ ἱερέως, λέγει ἐκφώνως:

Σοφία· Ὁρθοί.

Ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος εἰσέρχονται διὰ τῆς ὡραίας πύλης εἰς τὸ Ἱερόν. Ὁ διάκονος ἀποτίθησιν ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπέζης τὸ Ἱερόν Εὐαγγέλιον. Ὁ λαὸς ψάλλει τὸ εἰσοδικόν:

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ.

Ὁ λαός: Σῶσον ἡμᾶς Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν (ἢ ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός), ψάλλοντάς σοι Ἀλληλούϊα.

Οἱ μὲν ἱερεῖς ψάλλουσι τὸ τῆς ἡμέρας πρῶτον Ἀπολυτίκιον, ὁ δὲ χορὸς τὰ λοιπὰ Ἀπολυτίκια. Εἶτα τὸ Κοντάκιον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιόδου.[2]

Ὁ διάκονος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον.

Ὁ ἱερεὺς: Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ.

Ὁ διάκονος: Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Καὶ ψάλλει τὸν τρισάγιον ὕμνον:

Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς (τρῖς). Ὁ β΄ χορός: Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι. Ὁ α΄ χορός: Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, Ἀμήν. Ὁ β΄ χορός: Ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Ὁ διάκονος: Δύναμις. Ὁ α΄ χορός: Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.[3]

Ὁ ἱερεὺς μυστικῶς τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου:

Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, ὁ τρισαγίῳ φωνῇ ὑπὸ τῶν Σεραφεῖμ ἀνυμνούμενος καὶ ὑπὸ τῶν Χερουβεῖμ δοξολογούμενος καὶ ὑπὸ πάσης ἐπουρανίου δυνάμεως προσκυνούμενος, ὁ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν τὰ σύμπαντα· ὁ κτίσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν καὶ παντί σου χαρίσματι κατακοσμήσας· ὁ διδοὺς αἰτοῦντι σοφίαν καὶ σύνεσιν καὶ μὴ παρορῶν ἁμαρτάνοντα, ἀλλὰ θέμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ μετάνοιαν· ὁ καταξιώσας ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀναξίους δούλους σου καὶ ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ στήναι κατενώπιον τῆς δόξης τοῦ ἁγίου σου θυσιαστηρίου καὶ τὴν ὀφειλομένην σοὶ προσκύνησιν καὶ δοξολογίαν προσάγειν· Αὐτός, Δέσποτα, πρόσδεξαι καὶ ἐκ στόματος ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὸν τρισάγιον ὕμνον καὶ ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῇ χρηστότητί σου. Συγχώρησον ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον· ἁγιάσον ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα· καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ὁσιότητι λατρεῦειν σοὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν· πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων.

(ἐκφώνως:) Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἶτα ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος λέγουσιν ἐναλλάξ τὸν Τρισάγιον ὕμνον, ποιοῦντες ὁμοῦ τρία προσκυνήματα μετὰ σταυρῶν ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας Τραπέζης. Μετὰ ταῦτα ὁ διάκονος πρὸς τὸν ἱερέα:

Κέλευσον, Δέσποτα.

Ἀπέρχονται εἰς τὴν καθέδραν, ἢ τὴν Πρόθεσιν, τοῦ ἱερέως λέγοντος:

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.[4]

Καὶ ἐπανερχομένων, ὁ διάκονος:

Εὐλόγησον, Δέσποτα, τὴν ἄνω καθέδραν.

Ὁ ἱερεὺς: Εὐλογημένος εἶ, ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβείμ, πάντοτε· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Τρισαγίου ὁ διάκονος, ἐλθὼν ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, λέγει:

Πρόσχωμεν.

Ὁ ἀναγνώστης ἐκφωνεῖ τὸν στίχον τοῦ Προκειμένου καὶ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἀποστολικοῦ ἀναγνώσματος.

Ὁ διάκονος: Σοφία. Πρόσχωμεν.

Καὶ ὁ ἀναγνώστης ἀναγινώσκει τὴν οἰκείαν περικοπὴν ἐκ τοῦ Ἀποστόλου, τοῦ ὁποίου πληρωθέντος λέγει ὁ ἱερεὺς:

Εἰρήνη σοι τῷ ἀναγινώσκοντι.

Λαός: Ἀλληλοῦῖα (τρὶς).

Ἀναγινωσκομένου δὲ τοῦ Ἀποστόλου, ὁ μὲν Διάκονος θυμιᾷ κύκλω τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, τὰς Δεσποτικὰς εἰκόνας καὶ τὸν λαόν, ἐκ τῶν ὠραίων Πυλῶν, ἢ τὸν Ἀρχιερέα, ὁ δὲ ἱερεὺς ἀναγινώσκει μυστικῶς πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης ταύτης τὴν εὐχὴν:

Ἐλλαμνον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, φιλόφρονε, Δέσποτα, τὸ τῆς Σῆς θεογνωσίας ἀκήρατον φῶς, καὶ τοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν διάνοιξον ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν τῶν εὐαγγελικῶν Σου κηρυγμάτων κατανόησιν. Ἐνθεος ἡμῖν καὶ τὸν τῶν μακαρίων Σου ἐντολῶν φόβον, ἵνα τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας πάσας καταπατήσαντες, πνευματικὴν πολιτείαν μετέλθωμεν, πάντα τὰ πρὸς εὐαρέστησιν τὴν Σὴν καὶ φρονοῦντες καὶ πράττοντες. Σὺ γὰρ εἶ ὁ φωτισμὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, Χριστέ ὁ Θεός, καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ Σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ δὲ Διάκονος μετὰ τὸ θυμίαμα, λαβὼν τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον καὶ προσελθὼν τῷ ἱερεῖ καὶ τὴν κεφαλὴν ὑποκλίνας, λέγει:

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν εὐαγγελιστὴν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ (Ματθαίου ἢ Μάρκου ἢ Λουκᾶ ἢ Ἰωάννου).

Ὁ δὲ ἱερεὺς σφραγίζων αὐτόν, λέγει:

Ὁ Θεός, διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ (δεῖνος) δῶή σοι ῥῆμα τῷ εὐαγγελιζομένῳ δυνάμει πολλῇ, εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ἀγαπητοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ διάκονος: Ἀμήν. Ἀμήν. Ἀμήν. Γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.

Εἶτα λαβὼν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἱερέως τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον καὶ προσκυνήσας μετ' εὐλαβείας, αἶρει αὐτὸ καί, προπορευομένων λαμπάδων, ἀπέρχεται εἰς τὸν Ἄμβωνα, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἀποστόλου, ἀπὸ τῆς πύλης τοῦ ἱεροῦ Βήματος ἐκφωνεῖ:

Σοφία. Ὁρθοί, ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου. Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ λαός: Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Ὁ διάκονος: Ἐκ τοῦ κατὰ (δεῖνα) ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.

Ὁ ἱερεὺς: Πρόσχωμεν.

Ὁ λαός: Δόξα Σοι, Κύριε, δόξα Σοι.

Εἰρήνη σοι τῷ εὐαγγελιζομένῳ

Εἰρήνη σοι τῷ εὐαγγελιζομένῳ ὁ δὲ λαὸς ψάλλει ἀργῶς:

Δόξα Σοι, Κύριε, δόξα Σοι.

Ἀκολουθεῖ ἡ ἐρμηνεῖα τῆς ἀναγνωσθείσης Εὐαγγελικῆς ἢ Ἀποστολικῆς περικοπῆς.

ΕΚΤΕΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΣΟΔΟΣ

Εἶτα ὁ διάκονος, σταθεὶς πρὸ τοῦ ἱεροῦ Βήματος, λέγει τὴν Ἐκτενῆ:

Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν, εἴπωμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον (τρὶς).

Ὁ διάκονος: Κύριε, Παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά Σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον (τρὶς).

Ὁ διάκονος: Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός Σου, δεόμεθά Σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον (τρὶς).

Ὁ διάκονος: Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὁρθοδόξων χριστιανῶν.

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον (τρὶς).

Ὁ διάκονος: Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος).

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον (τρὶς).

Ὁ διάκονος: Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων καὶ μοναχῶν καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον (τρὶς).

Ὁ διάκονος: Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, υἰείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν τῶν κατοικούντων καὶ παρεπιδημούντων ἐν τῇ πόλει καὶ ἐνορίᾳ ταύτῃ, τῶν ἐπιτρόπων, συνδρομητῶν καὶ ἀφιερωτῶν τῆς ἱεράς Ἐκκλησίας ταύτης.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον (τρὶς).

Ὁ διάκονος: Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀειμνήστων κτιόρων τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας (ἡ Μονῆς) ταύτης καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυσασμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε εὐσεβῶς κειμένων καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον (τρὶς).

Ὁ διάκονος: Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ πανσέπτῳ ναῷ τούτῳ, κοπιώντων, ψαλλόντων καὶ ὑπὲρ τοῦ περιστώτος λαοῦ τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ παρά σου μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

Τούτων λεγομένων, ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει μυστικῶς τὴν ἐξῆς εὐχὴν τῆς Ἐκτενοῦς ἱκεσίας:

Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενὴ ταύτην ἱκεσίαν πρόσδεξαι παρὰ τῶν Σῶν δούλων, καὶ ἔλεησον ἡμᾶς κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους Σου, καὶ τοὺς οἰκτιρμούς Σου κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν Σου, τὸν ἀπεκδεχόμενον τὸ παρά σου μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

Συμπληρωθείσης τῆς Ἐκτενοῦς, ὁ ἱερεὺς λέγει ἔκφώνως:

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόφρων Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Ὁ ἱερεὺς λαμβάνει τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον καὶ ποιεῖ σταυρὸν ἐπάνω τοῦ ἁγίου Ἀντιμηνσίου, ὁ δὲ διάκονος ἄρχεται τῆς δεήσεως ὑπὲρ τῶν Κατηχομένων.

Εὐξασθε οἱ Κατηχούμενοι τῷ Κυρίῳ.

Ὁ λαός: Κύριε ἔλεησον.

Ὁ διάκονος: Οἱ πιστοί, ὑπὲρ τῶν Κατηχομένων δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: **Κύριε ἐλέησον.**

Ὁ διάκονος: **Ἴνα ὁ Κύριος αὐτοὺς ἐλεήσῃ.**

Ὁ λαός: **Κύριε ἐλέησον.**

Ὁ διάκονος: **Κατηχήσῃ αὐτοὺς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.**

Ὁ λαός: **Κύριε ἐλέησον.**

Ὁ διάκονος: **Ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς δικαιοσύνης.**

Ὁ λαός: **Κύριε ἐλέησον.**

Ὁ διάκονος: **Ἐνώσῃ αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ.**

Ὁ λαός: **Κύριε ἐλέησον.**

Ὁ διάκονος: **Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ καὶ διαφύλαξον αὐτούς, ὁ Θεός, τῇ Σῆ χάριτι.**

Ὁ λαός: **Κύριε ἐλέησον.**

Ὁ διάκονος: **Οἱ κατηχούμενοι τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.**

Τούτων λεγομένων, ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει μυστικῶς τὴν ἐξῆς ὑπὲρ τῶν Κατηχουμένων εὐχὴν:

Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ὁ διὰ σωτηρίαν τῶν γένει τῶν ἀνθρώπων ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ Σου Υἱὸν καὶ Θεόν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς δούλους Σου τοὺς Κατηχουμένους, τοὺς ὑποκεκλιότας Σοι τὸν ἑαυτῶν ἀχένα, καὶ καταξίωσον αὐτοὺς ἐν καιρῷ εὐθέτῳ τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας, τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀφθαρσίας· Ἐνωσον αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ Σου Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ συγκαταριθμήσον αὐτοὺς τῇ ἐκλεκτῇ Σου ποιμνῇ.

(Ἐκφώνως:) **Ἴνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά Σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.**

Ὁ λαός: **Ἀμήν.**

Ὁ ἱερεὺς ἐξαπαλοῖ ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπέζης τὸ Εἰλητόν, ὁ δὲ διάκονος λέγει:

Ὅσοι Κατηχούμενοι, προέλθετε· οἱ Κατηχούμενοι, προέλθετε· ὅσοι Κατηχούμενοι, προέλθετε. Μή τις τῶν Κατηχουμένων. Ὅσοι πιστοί, ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: **Κύριε ἐλέησον.**

Ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει μυστικῶς τὴν α΄ εὐχὴν τῶν πιστῶν:

Εὐχαριστοῦμέν Σοι, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν Δυνάμεων, τῷ καταξιώσαντι ἡμᾶς παραστῆναι καὶ νῦν τῷ ἁγίῳ Σου θυσιαστηρίῳ, καὶ προσπεσεῖν τοῖς οἰκτιρμοῖς Σου ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Πρόσδεξαι, ὁ Θεός, τὴν δέησιν ἡμῶν· ποιήσον ἡμᾶς ἀξίους γενέσθαι τοῦ προσφέρειν Σοι δεήσεις καὶ ἱκεσίας καὶ θυσίας ἀναιμάκτους ὑπὲρ παντός τοῦ λαοῦ Σου· καὶ ἰκάνωσον ἡμᾶς, οὕς ἔθου εἰς τὴν διακονίαν Σου ταύτην, ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματός Σου τοῦ ἁγίου, ἀκαταγνώστως καὶ ἀπροσκόπτως ἐν καθαρῷ τῷ μαρτυρίῳ τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ἐπικαλεῖσθαί Σε ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ, ἵνα, εἰσακούων ἡμῶν, ἴλεως ἡμῖν εἴης ἐν τῷ πλήθει τῆς Σῆς ἀγαθότητος.

Ὁ διάκονος: **Α**ντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ Σῆ χάριτι.

Ὁ λαός: **Κ**ύριε ἐλέησον.

Ὁ διάκονος: **Σ**οφία.

Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνως: **Ὅ**τι πρέπει Σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: **Α**μήν.

Ὁ διάκονος: **Ἔ**τι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: **Κ**ύριε ἐλέησον.

Ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει μυστικῶς τὴν β΄ εὐχὴν τῶν πιστῶν:

Πάλιν καὶ πολλάκις Σοι προσπίπτομεν καὶ Σοῦ δεόμεθα, ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε, ὅπως, ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν δέησιν ἡμῶν, καθάρσις ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα ἀπὸ παντός μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, καὶ δόξης ἡμῖν ἀνενοχον καὶ ἀκατάκριτον τὴν παράστασιν τοῦ ἁγίου Σου θυσιαστηρίου. Χάρισαι δέ, ὁ Θεός, καὶ τοῖς συνευχομένοις ἡμῖν προκοπὴν βίου καὶ πίστεως καὶ συνέσεως πνευματικῆς· δὸς αὐτοῖς πάντοτε μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης λατρεύειν Σοι, ἀνενόχως καὶ ἀκατακρίτως μετέχειν τῶν ἁγίων Σου Μυστηρίων, καὶ τῆς ἐπουρανίου Σου βασιλείας ἀξιωθῆναι.

Ὁ διάκονος: **Α**ντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ Σῆ χάριτι.

Ὁ λαός: **Κ**ύριε ἐλέησον.

Ὁ διάκονος: **Σ**οφία.

Εἶτα εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερόν, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει ἐκφώνως:

Ὅπως, ὑπὸ τοῦ κράτους Σου πάντοτε φυλαττόμενοι, Σοὶ δόξαν ἀναπέμπωμεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: **Α**μήν.

Καὶ ψάλλει τὸν Χερουβικὸν ὕμνον ἀργῶς καὶ μετὰ μέλους, εἰς τὸν κύριον ἦχον τῆς ἡμέρας:

Οἱ τὰ Χερουβείμ μυστικῶς εἰκονίζοντες, καὶ τῇ ζωοποιῷ Τριάδι τὸν τρισάγιον ὕμνον προσάδοντες, πᾶσαν τὴν βιοτικὴν ἀποθώμεθα μέριμναν, ὡς τὸν Βασιλέα τῶν ὄλων ὑποδεξόμενοι, ταῖς ἀγγελικαῖς ἀοράτως δορυφορούμενον τάξεσιν. Ἄλληλούϊα.

Τούτου δὲ ἀδομένου, ὁ ἱερεὺς πρὸ τῆς ἁγίας Τραπεζῆς ἀναγινώσκει μυστικῶς τὴν εὐχὴν:

Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς προσέρχεσθαι ἢ προσεγγίζειν ἢ λειτουργεῖν Σοι, Βασιλεῦ τῆς δόξης· τὸ γὰρ διακονεῖν Σοι μέγα καὶ φοβερὸν καὶ αὐταῖς ταῖς ἐπουρανίοις Δυνάμεσιν. Ἄλλ' ὅμως, διὰ τὴν ἄφατον καὶ ἀμέτρητόν Σου φιλανθρωπίαν, ἀτρέπτως καὶ ἀναλλοιώτως γέγονας ἄνθρωπος, καὶ Ἀρχιερεὺς ἡμῶν ἐχρημάτισας, καὶ τῆς λειτουργικῆς ταύτης καὶ ἀναιμάκτου θυσίας τὴν ἱερουργίαν παρέδωκας ἡμῖν, ὡς Δεσπότης τῶν ἀπάντων. Σὺ γὰρ μόνος, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, δεσπότης τῶν ἐπουρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων, ὁ ἐπὶ θρόνου χερουβικοῦ ἐποχούμενος, ὁ τῶν Σεραφεῖμ Κύριος καὶ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ μόνος Ἅγιος καὶ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος. Σὲ τοίνυν δυσωπῶ, τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ εὐήκοον. Ἐπιβλεπον ἐπ' ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀχρεῖον δοῦλόν Σου, καὶ καθάρισόν μου τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ ἰκάνωσόν με τῇ δυνάμει τοῦ Ἁγίου Σου Πνεύματος, ἐνδεδυμένον τὴν τῆς Ἱερατείας χάριν, παραστῆναι τῇ ἁγίᾳ Σου ταύτῃ τραπεζῇ καὶ ἱερουργῆσαι τὸ ἅγιον καὶ ἄχραντόν Σου Σῶμα καὶ τὸ τίμιον Αἷμα. Σοὶ γὰρ προσέρχομαι, κλίνας τὸν ἔμαντοῦ ἀύχένα, καὶ δέομαί Σου. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν Σου ἀπ' ἐμοῦ, μηδὲ ἀποδοκιμάσῃς με ἐκ παιδῶν Σου· ἀλλ' ἀξιώσον προσενεχθῆναι Σοι ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου Σου τὰ δῶρα ταῦτα. Σὺ γὰρ εἶ ὁ προσφέρων καὶ προσφερόμενος καὶ προσδεχόμενος καὶ διαδιδόμενος, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ Σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Μετὰ τὴν εὐχὴν λέγουσιν αὐτὸς τε καὶ ὁ διάκονος τὸν Χερουβικὸν ὕμνον. Εἶτα, λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ θυμιατήριον, θυμιᾷ κύκλω τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, τὸ ἱερατεῖον καὶ τὰς δεσποτικὰς εἰκόνας καὶ τὸν λαόν, μικρὸν προελθὼν τῶν βημοθύρων· λέγει δὲ καθ' ἑαυτόν, εἰ μὲν ἔστι Κυριακὴ, τὸ Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι, καὶ τὸν ν' ψαλμόν· εἰ δὲ οὐ, λέγει τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν (τρὶς), καὶ εἶτα τὸν ν' ψαλμόν. Εἶτα οἱ ἱεουργοῦντες, προσκυνοῦντες τρίς πρὸ τῆς ἁγίας Τραπεζῆς καὶ ἀσπαζόμενοι τὸ ἅγιον ἀντιμήνσιον λέγουσι καθ' ἑαυτοὺς τὰ κατανυκτικὰ ταῦτα τροπάρια:

Ἥμαρτον εἰς σὲ Σωτήρ, ὡς ὁ ἄσωτος υἱός· δέξαι με, Πάτερ, μετανοοῦντα καὶ ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Κράζω σοι Χριστέ Σωτήρ τοῦ τελώνου τὴν φωνήν· Ἰλάσθητί μοι ὡσπερ ἐκείνῳ καὶ ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Εἶτα εἰς ἕκαστος ὑποκλινόμενος τοῖς συλλειτουργοῖς λέγει:

Συγχωρήσατέ μοι, ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοί.

Καὶ πρὸς τὸν λαὸν ὑποκλινόμενος, ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης, λέγει:

Τοῖς μισοῦσι καὶ ἀγαπῶσιν ἡμᾶς, ὁ Θεός, συγχώρησον.

Καὶ ἀπέρχεται εἰς τὴν ἁγίαν Πρόθεσιν καὶ προσκυνῶν τρίς τὰ τίμια Δῶρα, λέγει ἐκ τρίτου:

Ὁ Θεός ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ ἐλέησόν με.

Τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ὁ διάκονος. Εἶτα ὁ διάκονος:

Ἐπαρον, Δέσποτα.

Ὁ ἱερεὺς ἄρας τὸν Ἄερα ἐπιτίθει τοῖς ὤμοις τοῦ διακόνου, λέγων:

Ἐν εἰρήνῃ ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.[5]

Καὶ δίδει τὸ ἅγιον Δισκάριον εἰς τὸν διάκονον. Αὐτὸς δὲ λαμβάνει τὸ ἅγιον Ποτήριον, λέγων:

Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος.[6]

Ὅταν δὲ ὁ λαὸς εἴπῃ τὸ Ὡς τὸν Βασιλέα, τότε σιγῇ, καὶ ὁ διάκονος μετὰ τοῦ ἱερέως ἐξέρχονται ἐκ τῆς βορείας πύλης καὶ διέρχονται τὸ ἀριστερὸν κλιῖτος καὶ τὸ μέσον τοῦ Ναοῦ ποιοῦντες τὴν μεγάλην Εἴσοδον, τοῦ διακόνου ἐκφωνοῦντος μεγαλοφώνως:

Πάντων ὑμῶν, καὶ πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, μνησθεῖν Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· πάντοτε· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Ὁ ἱερεὺς μνημονεύει οὕτω:

Τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος) καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος. Τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ τοῦ φιλοχρίστου στρατοῦ. Τῶν κατοικούντων καὶ παρεπιδημούντων ἐν τῇ πόλει (ἢ κώμῃ, ἢ νήσῳ) ταύτῃ, τῶν ἐπιτρόπων, ἐνοριτῶν, συνδρομητῶν καὶ ἀφιερωτῶν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τούτου καὶ πάντων ἡμῶν τῶν προσελθόντων εἰς τὴν θεῖαν Μυσταγωγίαν ταύτην.

Τῶν μακαρίων καὶ αἰοιδίμων κτιόρων, ἀνακαινιστῶν καὶ ἀφιερωτῶν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τούτου, τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων καὶ πάντων τῶν ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου, κεκοιμημένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, μνησθεῖν Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ Βασιλείᾳ αὐτοῦ πάντοτε· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Καὶ συμπληροῖ τὸν χερουβικὸν ὕμνον. Ὁ δὲ ἱερεὺς ἀποθέτων τὰ Δῶρα ἐπὶ τοῦ ἁγίου ἀντιμηνσίου, ἐπιλέγει:

Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν τὸ ἄχραντόν σου σῶμα, σινδόνι καθαρῇ εἰλήσας καὶ ἀρώμασιν, ἐν μνήματι καινῷ κηδεύσας ἀπέθετο.[7]

Ὁ δὲ διάκονος: Ἀγάθυνον, Δέσποτα.

Καὶ ὁ ἱερεὺς θυμιᾷ τὰ Ἅγια, λέγων ἐκ τρίτου τὸ τέλος τοῦ ν' Ψαλμοῦ:

Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

Ἀποδοὺς δὲ τὸ θυμιατὸν καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν, λέγει τῷ διακόνῳ:

Μνήσθητί μου, ἀδελφέ καὶ συλλειτουργέ.

Ὁ διάκονος: Τῆς ἱερωσύνης σου μνησθεῖν Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα ὁ διάκονος, ὑποκλίνας τὴν κεφαλὴν, κρατῶν ἅμα καὶ τὸ Ὅραριον, λέγει:

Εὕξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα ἅγιε.

Ὁ ἱερεὺς: Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι.[8]

Ὁ διάκονος: Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συλλειτουργήσει ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Μνήσθητί μου, Δέσποτα ἅγιε.

Ὁ ἱερεὺς: Μνησθεῖν σου Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ διάκονος: Ἀμήν.

Καὶ ἀσπασάμενος τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως ἐξέρχεται ἐν τῷ συνήθει τόπῳ καὶ ἅμα τῇ λήξει τοῦ Χερουβικοῦ ὕμνου λέγει τὴν Ἐκτενή.

ΕΚΤΕΝΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΟΜΙΔΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Ὁ διάκονος: Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ἐπὲρ τῶν προτεθέντων τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον.

Ὁ διάκονος: Ἐπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον.

Ὁ διάκονος: Ἐπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.[9]

Ὁ λαός: **Κύριε ἐλέησον.**

Τούτων δὲ ὑπὸ τοῦ Διακόνου λεγομένων, ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει μυστικῶς τὴν ἐξῆς εὐχὴν τῆς Προθέσεως, μετὰ τὴν ἐν τῇ ἁγίᾳ Τραπέζῃ ἀπόθεσιν τῶν θείων Δώρων:

Κύριε, ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ μόνος Ἅγιος, ὁ δεχόμενος θυσίαν αἰνέσεως παρὰ τῶν ἐπικαλουμένων Σε ἐν ὄλῃ καρδίᾳ, πρόσδεξαι καὶ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὴν δέησιν, καὶ προσάγαγε τῷ ἁγίῳ Σου θυσιαστηρίῳ. Καὶ ἰκάνωσον ἡμᾶς προσενεγκεῖν Σοι δῶρά τε καὶ θυσίας πνευματικὰς ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς εὐρεῖν χάριν ἐνώπιόν Σου, τοῦ γενέσθαι Σοι εὐπρόσδεκτον τὴν θυσίαν ἡμῶν, καὶ ἐπισκηνώσαι τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτός Σου τὸ ἀγαθὸν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα δῶρα ταῦτα καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν Σου.

Ἐνῶ ὁ διάκονος ἐξακολουθεῖ λέγων:

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῆ σῆ χάριτι.

Ὁ λαός: **Κύριε ἐλέησον.**

Ὁ διάκονος: **Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.**

Ὁ λαός: **Παράσχου Κύριε.**

Ὁ διάκονος: **Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.**

Ὁ λαός: **Παράσχου Κύριε.**

Ὁ διάκονος: **Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.**

Ὁ λαός: **Παράσχου Κύριε.**

Ὁ διάκονος: **Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.**

Ὁ λαός: **Παράσχου Κύριε.**

Ὁ διάκονος: **Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.**

Ὁ λαός: **Παράσχου Κύριε.**

Ὁ διάκονος: **Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικά, καὶ καλὴν ἀπολογίαὴν τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.**

Ὁ λαός: **Παράσχου Κύριε.**

Ὁ διάκονος: **Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν Ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.**

Ὁ λαός: **Σοὶ Κύριε.**

Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνως:

Διὰ τῶν οἰκτιριμῶν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Ὁ λαός: **Ἀμήν.**

Ὁ ἱερεὺς: **Εἰρήνη πᾶσι.**

Ὁ λαός: **Καὶ τῷ πνεύματί σου.**

Ὁ διάκονος: **Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν.**

Ὁ λαός: **Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον.**

Ὁ ἱερεὺς προσκυνήσας τρίς ἀσπάζεται τὰ Ἅγια οὕτως, ὡς εἰσὶν ἐπικεκαλυμμένα, λέγων μυστικῶς:

Ἀγαπήσω σε, Κύριε, ἡ ἰσχὺς μου, Κύριος στερέωμά μου, καὶ καταφυγή μου καὶ ῥύσσης μου (τρὶς).[10]

Ὁμοίως καὶ ὁ διάκονος συμπροσκυνεῖ. Ἐνταῦθα γίνεται κατὰ τὴν τάξιν ὁ ἀσπασμός. Ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων:

Ὁ Χριστὸς ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν.

Καὶ ἐκεῖνοι: **Καὶ ἦν καὶ ἔστι καὶ ἔσται.**

Ὁ διάκονος: **Τὰς θύρας, τὰς θύρας. Ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν.**

Ὁ ἱερεὺς, ἄρας τὸν Ἄερα ἐπάνω τῶν τιμίων δώρων, κινεῖ αὐτὸν ἀνοικτόν, λέγων καθ' ἑαυτὸν τὸ Πιστεύω.

Ὁ λαός: **Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀορατῶν.**

Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.

Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα καὶ ταφέντα.

Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.

Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.

Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν.

Εἰς μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.

Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Η ΑΓΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ

Ὁ διάκονος: Στῶμεν καλῶς· στῶμεν μετὰ φόβου· πρόσχωμεν τὴν ἁγίαν Ἀναφορὰν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν.

Ὁ λαός: Ἐλεον εἰρήνης, θυσίαν αἰνέσεως.

Ὁ ἱερεύς, ῥιπίζων τὰ Ἅγια διὰ τοῦ Ἄερος, ἐκφωνεῖ:

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν λαὸν εὐλογεῖ αὐτὸν διὰ τοῦ Ἄερος.

Ὁ λαός: Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου.

Ὁ ἱερεύς, ὑψῶν ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας, ἐκφωνεῖ:

Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας.

Ὁ λαός: Ἐχομεν πρὸς τὸν Κύριον.

Ὁ ἱερεύς: Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ὁ λαός: Ἄξιον καὶ δίκαιον.

Ὁ ἱερεὺς, ἀρχόμενος τῆς ἁγίας Ἀναφορᾶς, ἐπεύχεται μυστικῶς:

Ἄξιον καὶ δίκαιον σὲ ὑμνεῖν, σὲ εὐλογεῖν, σὲ αἰνεῖν, σοὶ εὐχαριστεῖν, σὲ προσκυνεῖν ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας σου. Σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἀνέκφραστος, ἀπερινόητος, ἀόρατος, ἀκατάληπτος, αἰὲ ὢν, ὠσαύτως ὢν, σὺ καὶ ὁ μονογενὴς σου Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ Ἅγιον. Σὺ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς παρήγαγες, καὶ παραπεσόντας ἀνέστησας πάλιν, καὶ οὐκ ἀπέστης πάντα ποιῶν, ἕως ἡμᾶς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνήγαγες καὶ τὴν βασιλείαν σου ἐχαρίσω τὴν μέλλουσαν. Ὑπὲρ τούτων ἀπάντων εὐχαριστοῦμέν σοι καὶ τῷ μονογενεῖ σου Υἱῷ καὶ τῷ Πνεύματί σου τῷ Ἁγίῳ, ὑπὲρ πάντων ὧν ἴσμεν καὶ ὧν οὐκ ἴσμεν, τῶν φανερῶν καὶ ἀφανῶν εὐεργεσιῶν τῶν εἰς ἡμᾶς γεγενημένων. Εὐχαριστοῦμέν σοι καὶ ὑπὲρ τῆς Λειτουργίας ταύτης, ἣν ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν δέξασθαι κατηξίωσας καίτοι σοὶ παρεστήκασι χιλιάδες ἀρχαγγέλων καὶ μυριάδες ἀγγέλων, τὰ Χερουβείμ καὶ τὰ Σεραφεῖμ, ἕξαπτέρυγα, πολυόμματα, μετάρσια, πτερωτά.

(Ἐκφώνως:) Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον ᾄδοντα, βοῶντα, κεκραγότα καὶ λέγοντα.

Ὁ λαός: Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ· πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὡσαννὰ ὁ ἐν τοῖς ὑψίστοις.[11]

Ὁ ἱερεὺς συνεχίζει ἐπευχόμενος μυστικῶς:

Μετὰ τούτων καὶ ἡμεῖς τῶν μακαρίων δυνάμεων, Δέσποτα φιλόανθρωπε, βοῶμεν καὶ λέγομεν: Ἅγιος εἶ καὶ πανάγιος Σὺ καὶ ὁ μονογενὴς σου Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ Ἅγιον. Ἅγιος εἶ καὶ πανάγιος καὶ μεγαλοπρεπὴς ἡ δόξα σου. Ὅς τὸν κόσμον σου οὕτως ἠγάπησας, ὥστε τὸν Υἱόν σου τὸν μονογενῆ δοῦναι, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον.[12] Ὅς ἐλθὼν καὶ πᾶσαν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν οἰκονομίαν πληρώσας, τῇ νυκτὶ ἣ παρεδίδοτο, μᾶλλον δὲ ἑαυτὸν παρεδίδοτο ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς,[13] λαβὼν ἄρτον ἐν ταῖς ἁγίαις αὐτοῦ καὶ ἀχράντοις καὶ ἀμωμήτοις χερσὶ, εὐχαριστήσας καὶ εὐλογήσας, ἀγιάσας, κλάσας, ἔδωκε τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις, εἰπὼν

(ἐκφώνως:) Λάβετε, φάγετε, τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα, τὸ ὑπὲρ ἡμῶν κλῶμενον, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.[14]

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Ὁ ἱερεὺς (μυστικῶς): Ὅμοίως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων

(ἐκφώνως:) Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτό ἐστὶ τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.[15]

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Ὁ ἱερεὺς ἐξακολουθεῖ ἐπευχόμενος μυστικῶς:

Μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ ἡμῶν γεγενημένων, τοῦ Σταυροῦ, τοῦ Τάφου, τῆς τριήμερου Ἀναστάσεως, τῆς εἰς οὐρανοὺς Ἀναβάσεως, τῆς ἐκ δεξιῶν Καθέδρας, τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου πάλιν Παρουσίας.

(ἐκφώνως:) Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέρομεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα.

Ὁ λαός: Σὲ ὕμνοῦμεν, σὲ εὐλογοῦμεν, σοὶ εὐχαριστοῦμεν, Κύριε, καὶ δεόμεθά σου, ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ὁ ἱερεὺς (μυστικῶς): Ἔπι προσφερόμέν σοι τὴν λογικὴν ταύτην καὶ ἀναίμακτον λατρείαν, καὶ παρακαλουμέν σε καὶ δεόμεθα καὶ ἱκετεύομεν· κατάπεμψον τὸ Πνεῦμά σου τὸ Ἅγιον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα Δῶρα ταῦτα.

Ἔπειτα ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος προσκυνοῦσι τρὶς ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας Τραπεζῆς, εὐχόμενοι καθ' ἑαυτοῦς καὶ λέγοντες:

Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ ἐλέησόν με.

Ὁ διάκονος: Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν ἅγιον Ἄρτον.

Ὁ ἱερεὺς (ἀνιστάμενος σφραγίζει τρὶς τὸν ἅγιον Ἄρτον καὶ λέγει μυστικῶς):

Καὶ ποιήσον τὸν μὲν Ἄρτον τοῦτον, τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ σου.

Ὁ διάκονος: Ἀμήν. Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ ἅγιον Ποτήριον.

Ὁ ἱερεὺς: Τὸ δὲ ἐν τῷ Ποτηρίῳ τούτῳ, τίμιον αἷμα τοῦ Χριστοῦ σου.

Ὁ διάκονος: Ἀμήν. Εὐλόγησον, δέσποτα, ἀμφοτέρα τὰ ἅγια.

Ὁ ἱερεὺς: Μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί σου τῷ Ἁγίῳ.

Ὁ διάκονος: Ἀμήν· Ἀμήν· Ἀμήν.

Καὶ λαβὼν τὸν δεδιπλωμένον Ἀέρα, ριπίζει δι' αὐτοῦ τὰ Ἅγια, ὡς καὶ πρότερον. Ὁ ἱερεὺς ἔξακολουθεῖ μυστικῶς ἐπευχόμενος:

Ἵστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν εἰς νῆψιν ψυχῆς, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, εἰς κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος, εἰς Βασιλείας οὐρανῶν πλήρωμα, εἰς παρρησίαν τὴν πρὸς σέ, μὴ εἰς κρίμα ἢ εἰς κατάκριμα. Ἔτι προσφερόμέν σοι τὴν λογικὴν ταύτην λατρείαν, ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει ἀναπαυσαμένων Προπατόρων, Πατέρων, Πατριαρχῶν, Προφητῶν, Ἀποστόλων, Κηρύκων, Εὐαγγελιστῶν, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν, Ἐγκρατευτῶν καὶ παντὸς πνεύματος δικαίου ἐν πίστει τετελειωμένου.

(ἐκφώνως:) Ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

Ὁ λαός: Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον καὶ μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβείμ καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφεείμ· τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον, σὲ μεγαλύνομεν.[16]

ΔΙΠΤΥΧΑ ΚΑΙ ΔΕΗΣΕΙΣ

Τούτου ψαλλομένου, ὁ ἱερεὺς κλινόμενος ἐπεύχεται μυστικῶς:

Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, Προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων· τοῦ Ἁγίου (δεῖνος) οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων, ὧν ταῖς ἰκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ὁ Θεός. Καὶ μνήσθητι πάντων τῶν κεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου (καὶ μνημονεῦει ὀνομαστί ὧν βούλεται) καὶ ἀνάπαυσον αὐτούς, ὁ Θεός ἡμῶν, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Ἔτι παρακαλοῦμέν σε· Μνήσθητι, Κύριε, πάσης ἐπισκοπῆς ὀρθοδόξων, τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας, παντὸς τοῦ πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας καὶ παντὸς ἱερατικοῦ καὶ μοναχικοῦ τάγματος. Ἔτι προσφερόμεν σοι τὴν λογικὴν ταύτην λατρείαν ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης· ὑπὲρ τῆς ἁγίας σου Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας· ὑπὲρ τῶν ἐν ἀγνεΐᾳ καὶ σεμνῇ πολιτείᾳ διαγόντων· ὑπὲρ τῶν πιστοτάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων, παντὸς τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν. Δὸς αὐτοῖς, Κύριε, εἰρηνικὸν τὸ βασίλειον, ἵνα καὶ ἡμεῖς, ἐν τῇ γαλήνῃ αὐτῶν, ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν, ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι.[17]

Εἶθ' οὕτως ὑψῶν εὐλογεῖ τὸ Ἀντίδωρον, λέγων:

Μέγα τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος, πάντοτε· νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

(ἐκφώνως:) Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος), ὃν χάρισαι ταῖς ἁγίαις σου Ἐκκλησίαις ἐν εἰρήνῃ, σῶφον, ἔντιμον, ὑγιᾶ, μακροημερεύοντα καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας.[18]

Ὁ διάκονος: **Καὶ ὧν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει, καὶ πάντων καὶ πασῶν.**

Ὁ λαός: **Καὶ πάντων καὶ πασῶν.**

Ὁ ἱερεὺς κλινόμενος ἐπεύχεται μυστικῶς:

Μνήσθητι, Κύριε, τῆς πόλεως, ἐν ἣ παροικοῦμεν, καὶ πάσης πόλεως καὶ χώρας καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς. Μνήσθητι, Κύριε, πλεόντων, ὀδοιπορούντων, νοσοῦντων, καμνόντων, ἀίχμαλῶτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν ταῖς ἁγίαις σου Ἐκκλησίαις καὶ μεμνημένων τῶν πενήτων, καὶ ἐπὶ πάντας ἡμᾶς τὰ ἔλεή σου ἐξαπόστειλον.

(ἐκφώνως:) **Καὶ δὸς ἡμῖν, ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ, δοξάζειν καὶ ἀννυμεῖν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.**

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Ὁ ἱερεὺς εὐλογῶν τὸν λαόν:

Καὶ ἔσται τὰ ἔλεή τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ἡμῶν.[19]

Ὁ λαός: **Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου.**

Ὁ διάκονος: **Πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.**

Ὁ λαός: **Κύριε ἐλέησον.**

Ἐπὲρ τῶν προσκομισθέντων καὶ ἁγιασθέντων τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: **Κύριε** ἐλέησον.

Ὅπως ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς ἡμῶν, ὁ προσδεξάμενος αὐτὰ εἰς τὸ ἅγιον καὶ ὑπερουράνιον καὶ νοερὸν αὐτοῦ θυσιαστήριον, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς, ἀντικαταπέμψῃ ἡμῖν τὴν θεῖαν χάριν καὶ τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: **Κύριε** ἐλέησον.

Ἐπεὶ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Τούτων λεγομένων, ὁ ἱερεὺς ἐπέυχεται μυστικῶς:

Σοὶ παρακατιθέμεθα τὴν ζωὴν ἡμῶν ἅπασαν καὶ τὴν ἐλπίδα, Δέσποτα φιλόανθρωπε, καὶ παρακαλοῦμέν σε καὶ δεόμεθα καὶ ἱκετεύομεν· καταξίωσον ἡμᾶς μεταλαβεῖν τῶν ἐπουρανίων σου καὶ φρικτῶν μυστηρίων ταύτης τῆς ἱερᾶς καὶ πνευματικῆς Τραπέζης, μετὰ καθαροῦ συνειδότος, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, εἰς συγχώρησιν πλημμελημάτων, εἰς Πνεύματος Ἁγίου κοινωνίαν, εἰς βασιλείας οὐρανῶν κληρονομίαν, εἰς παρρησίαν τὴν πρὸς σέ, μὴ εἰς κρῖμα ἢ εἰς κατάκριμα.

Ὁ διάκονος (ἐξακολουθῶν): **Ἀντιλαβοῦ**, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ Σῆ χάριτι.

Ὁ λαός: **Παράσχου** Κύριε.

Ὁ διάκονος: **Τὴν** ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ὁ λαός: **Παράσχου** Κύριε.

Ὁ διάκονος: **Ἄγγελον** εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ὁ λαός: **Παράσχου** Κύριε.

Ὁ διάκονος: **Συγγνώμην** καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ὁ λαός: **Παράσχου** Κύριε.

Ὁ διάκονος: **Τὰ** καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ὁ λαός: **Παράσχου** Κύριε.

Ὁ διάκονος: **Τὸν** ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ὁ λαός: **Παράσχου** Κύριε.

Ὁ διάκονος: Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικά, καὶ καλὴν ἀπολογίαὶν τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.

Ὁ λαός: Παράσχου Κύριε.

Ὁ διάκονος: Τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ λαός: Σοί, Κύριε.

Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνως: Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα, μετὰ παρρησίας, ἀκατακρίτως τολμᾶν ἐπικαλεῖσθαι Σὲ τὸν Ἐπουράνιον Θεὸν Πατέρα καὶ λέγειν:

Ὁ λαός: Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ὁ ἱερεὺς: Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Ὁ ἱερεὺς: Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ λαός: Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Ὁ διάκονος: Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ὁ λαός: Σοὶ Κύριε.

Ὁ ἱερεὺς: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Βασιλεῦ ἀόρατε, ὁ τῆ ἀμετρήτῳ σου δυνάμει τὰ πάντα δημιουργήσας καὶ τῷ πληθεὶ τοῦ ἐλέους σου ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα παραγαγόν. Αὐτός, Δέσποτα, οὐρανόθεν ἔπιθε ἐπὶ τοὺς ὑποκεκλιότας σοὶ τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς· οὐ γὰρ ἔκλιναν σαρκὶ καὶ αἵματι, ἀλλὰ σοὶ τῷ φοβερῷ Θεῷ. Σὺ οὖν, Δέσποτα, τὰ προκείμενα πᾶσιν ἡμῖν εἰς ἀγαθὸν ἐξομάλισον, κατὰ τὴν ἐκάστου ἰδίαν χρείαν· τοῖς πλέουσι σύμπλευσον· τοῖς ὀδοιποροῦσι συνόδευσον· τοὺς νοσοῦντας ἴασαι, ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν.

(ἐκφώνως:) Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

ΘΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ὁ ἱερεὺς μυστικῶς: **Πρόσχε**ς Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, καὶ ἐλθέ εἰς τὸ ἀγιάσαι ἡμᾶς, ὁ ἄνω τῷ Πατρὶ συγκαθήμενος καὶ ᾧδε ἡμῖν ἄοράτως συνών· καὶ καταξίωσον τῇ κραταιᾷ σου χειρὶ μεταδοῦναι ἡμῖν τοῦ ἀχράντου Σώματός σου, καὶ τοῦ τιμίου Αἵματος, καὶ δι' ἡμῶν παντὶ τῷ λαῷ.

Ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος προσκυνοῦσιν λέγοντες μυστικῶς:

Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, καὶ ἐλέησόν με (τρὶς). Ἐῖτα ὁ διάκονος ἐκφωνεῖ:

Πρόσχωμεν.

Καὶ ὁ ἱερεὺς, ὑψῶν τὸν ἅγιον Ἄρτον, ἐκφωνεῖ:

Τὰ Ἅγια τοῖς ἁγίοις.

Ὁ λαός: **Εἶς Ἅγιος, εἶς Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός.**[19] Ἀμήν.

Ἐῖτα ψάλλει τὸ κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας (εἰς τὸν ἥχον, εἰς ὃν ἐψάλη καὶ τὸ Χερουβικόν). Τῇ μὲν Κυριακῇ τό: *Ἀνεῖπε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν. Ἀλληλούϊα.* Εἰ δὲ τύχοι Δεσποτικῆ ἢ Θεομητορικῆ ἑορτῆ ἢ ἀπόδοσις αὐτῆς, ψάλλεται τὸ κοινωνικὸν τῆς ἑορτῆς.[20]

Ὁ διάκονος πρὸς τὸν ἱερέα: **Μέλισον, δέσποτα, τὸν ἅγιον Ἄρτον.**

Ὁ ἱερεὺς, μελίζων αὐτὸν εἰς μερίδας τέσσαρας μετὰ προσοχῆς καὶ εὐλαβείας, λέγει:

Μελίζεται καὶ διαμερίζεται ὁ Ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ μελιζόμενος καὶ μὴ διαιρούμενος· ὁ πάντοτε ἐσθιόμενος καὶ μηδέποτε δαπανώμενος ἀλλὰ τοὺς μετέχοντας ἀγιάζων.

Καὶ τίθησιν αὐτὰς σταυροειδῶς ἐν τῷ ἁγίῳ δίσκῳ οὕτως:

ΙΣ
NI KA

ΧΣ

Καὶ λαβὼν τὴν ἄνω κειμένην μερίδα, τὴν ἔχουσαν τοὺς χαρακτῆρας ΙΣ, ποιεῖ σὺν αὐτῇ σταυρὸν ἐπάνω τοῦ ἁγίου Ποτηρίου, λέγοντος τοῦ Διακόνου:

Πλήρωσον, δέσποτα, τὸ ἅγιον Ποτήριον.

Καὶ ῥίπτει τὴν μερίδα ἐντὸς τοῦ ἁγίου Ποτηρίου λέγων:

Πλήρωμα Ποτηρίου πίστεως, Πνεύματος Ἁγίου.

Ὁ διάκονος: Ἀμήν.

Καὶ λαβὼν τὸ Ζέον, λέγει πρὸς τὸν ἱερέα:

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ ζέον.

Ὁ ἱερεύς: Εὐλογημένη ἡ ζέσις τῶν ἁγίων σου πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν.

Ὁ διάκονος ἔγχεει ἐκ τοῦ Ζέοντος τὸ ἄρκοῦν σταυροειδῶς ἐν τῷ ἁγίῳ Ποτηρίῳ, λέγοντος τοῦ ἱερέως:

Ζέσις πίστεως, Πνεύματος ἁγίου.

Ὁ διάκονος: Ἀμήν.

Ὁ ἱερεύς: Πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ Ναοῦ σου παρέστηκα, καὶ τῶν δεινῶν λογισμῶν οὐκ ἀφίσταμαι, ἀλλὰ σύ, Χριστέ ὁ Θεός, ὁ Τελώνην δικαιοῦσας καὶ Χαναναίαν ἐλέησας, καὶ τῷ Ληστῇ Παραδείσου πύλας ἀνοίξας, ἀνοίξόν μοι τὰ σπλάγχνα τῆς φιλανθρωπίας σου, καὶ δέξαι με προσερχόμενον καὶ ἀπτόμενόν σου, ὡς τὴν πόρνην, καὶ τὴν αἰμόρρουν· ἢ μὲν γάρ, τοῦ κρασπέδου σου ἀψαμένη, εὐχερῶς τὴν ἴασιν ἔλαβεν· ἢ δέ, τοὺς σοὺς ἀχράντους πόδας κρατήσασα, τὴν λύσιν τῶν ἁμαρτημάτων ἐκομίσατο. Ἐγὼ δὲ ὁ ἐλεεινός, ὅλον σου τὸ Σῶμα τολμῶν δέξασθαι, μὴ καταφλεχθεῖην· ἀλλὰ δέξαι με, ὡσπερ ἐκείνας, καὶ φώτισόν μου τὰ τῆς ψυχῆς αἰσθητήρια, καταφλέγων μου τὰ τῆς ἁμαρτίας ἐγκλήματα, πρεσβεΐαις τῆς ἀσπόρως τεκούσης σε, καὶ τῶν ἐπουρανίων Δυνάμεων· Ὅτι εὐλογητός εἶ, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πιστεύω, Κύριε, καὶ ὁμολογῶ, ὅτι σὺ εἶ ἀληθῶς ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ. Ἐπι πιστεύω, ὅτι τοῦτο αὐτό ἐστὶ τὸ ἄχραντον Σῶμά σου καὶ τοῦτο αὐτό ἐστὶ τὸ τίμιον Αἷμά σου. Δέομαι οὖν σου· ἐλέησόν με καὶ συγχώρησόν μοι τὰ παραπτώματά μου, τὰ ἐκούσια καὶ τὰ ἀκούσια, τὰ ἐν λόγῳ, τὰ ἐν ἔργῳ, τὰ ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ· καὶ ἀξιώσόν με ἀκατακρίτως μετασχεῖν τῶν ἀχράντων σου μυστηρίων, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν.

Ἴδού βαδίζω πρὸς θεϊαν κοινωνίαν.

Πλαστουργεὲ μὴ φλέξης με τῇ μετουσίᾳ.

Πῦρ γὰρ ὑπάρχεις τοὺς ἀναξίους φλέγων.

Ἄλλ' οὖν κάθαρον ἐκ πάσης με κηλίδος.

Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ, σήμερον Υἱέ Θεοῦ κοινωνόν με παράλαβε· οὐ μὴ γὰρ τοῖς ἐχθροῖς σου τὸ μυστήριον εἶπω· οὐ φίλημά σοι δώσω, καθάπερ ὁ Ἰούδας· ἀλλ' ὡς ὁ ληστής ὁμολογῶ σοι· Μνήσθητί μου Κύριε ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Θεουργὸν αἷμα φρίζον, ἄνθρωπε, βλέπων·

Ἄνθραξ γὰρ ἐστι τοὺς ἀναξίους φλέγων·

Θεοῦ τὸ σῶμα καὶ θεοῖ με καὶ τρέφει·

Θεοῖ τὸ πνεῦμα, τὸν δὲ νοῦν τρέφει ξένως.

Ἐθελξας πόθω με Χριστέ, καὶ ἠλλοίωσας τῷ θείῳ σου ἔρωτι· ἀλλὰ κατάφλεξον πυρὶ αὐτῷ τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ ἐμπλησθῆναι τῆς ἐν σοὶ τρυφῆς καταξίωσον, ἵνα τὰς δύο σκιρτῶν μεγαλύνω, Ἀγαθέ, παρουσίας σου.

Ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου πῶς εἰσελεύσομαι ὁ ἀνάξιος; Ἐὰν γὰρ τολμήσω συνεισελθεῖν εἰς τὸν Νυμφῶνα, ὁ χιτῶν με ἐλέγχει ὅτι οὐκ ἐστι τοῦ γάμου, καὶ δέσμιος ἐκβαλοῦμαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων. Καθάρισον, Κύριε, τὸν ῥύπον τῆς ψυχῆς μου καὶ σῶσόν με ὡς φιλόανθρωπος.

Δέσποτα φιλόανθρωπε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός μου, μὴ εἰς κρῖμά μοι γένοιτο τὰ ἅγια ταῦτα, διὰ τὸ ἀνάξιον εἶναι με, ἀλλ' εἰς κάθαρσιν καὶ ἁγιασμόν ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ εἰς ἀρραβῶνα τῆς μελλούσης ζωῆς καὶ βασιλείας. Ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ Θεῷ ἀγαθὸν ἐστι, τίθεσθαι ἐν τῷ Κυρίῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου.

Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ, σήμερον Υἱέ Θεοῦ κοινωνόν με παράλαβε· οὐ μὴ γὰρ τοῖς ἐχθροῖς σου τὸ μυστήριον εἶπω· οὐ φίλημά σοι δώσω, καθάπερ ὁ Ἰούδας· ἀλλ' ὡς ὁ ληστής ὁμολογῶ σοι· Μνήσθητί μου Κύριε ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Ἱερεὺς καὶ διάκονος ἀνιστάμενοι ὑψοῦσι τὰς χεῖράς των ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας Τραπέζης, ἐπευχόμενοι μυστικῶς:

Εὐλογεῖτέ με θεοὶ Ἄγγελοι, Ἀρχάγγελοι, Ἀρχαί, Κυριότητες καὶ Ἐξουσίαι, τὰ πολυόμματα Χερουβείμ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφεῖμ, τὸν ἀνάξιον (δεῖνα) ἱερέα (ἢ ἱερομόναχον).

Καὶ προσερχόμενος ὁ ἱερεὺς ἵνα κοινωνήσῃ, λέγει τῷ διακόνῳ, ἢ τῷ συλλειτουργῷ του ἢ τοῖς τυχόν παρισταμένοις ἄλλοις Κληρικοῖς ὑποκλινόμενος:

Ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, συγχώρησόν μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

Ὁ διάκονος: Τῆς ἱερωσύνης σου μνησθεῖη Κύριος ὁ Θεός, ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ ἱερεὺς: Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ ἐλέησόν με (τρὶς).

Καὶ πλησιάσας εἰς τὰ Ἅγια, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, λαμβάνει ἐν μέρος ἐκ τοῦ ἁγίου Ἄρτου καὶ λέγει:

Ἴδου προσέρχομαι τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν. Μεταδίδοταί μοι (τῷ δεῖνι) τῷ ἀναξίῳ πρεσβυτέρῳ τὸ τίμιον καὶ πανάγιον Σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσίν μου ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Καὶ μεταλαμβάνει τοῦ ἁγίου Σώματος λέγων· Ἄμήν.

Εἶτα προσκαλεῖ τὸν διάκονον λέγων:

Διάκονε πρόσελθε.

Ὁ διάκονος: Ἴδου προσέρχομαι Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν. Μετάδος μοι. Δέσποτα (τῷ δεῖνι) τῷ ἀναξίῳ διακόνῳ τὸ τίμιον καὶ πανάγιον Σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσίν μου ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Ὁ ἱερεὺς δίδωσι τῷ διακόνῳ τὴν μερίδα τοῦ ἁγίου Ἄρτου λέγων:

Μεταδίδοταί σοι (τῷ δεῖνι) τῷ εὐλαβεστάτῳ διακόνῳ τὸ τίμιον καὶ πανάγιον Σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσίν σου ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Ὁ δὲ διάκονος λαμβάνει τὸν ἅγιον Ἄρτον καὶ ἀπέρχεται ὀπισθεν τῆς ἁγίας Τραπέζης καὶ μεταλαμβάνει.

Εἶτα ὁ ἱερεὺς λαμβάνει τὸ ἅγιον Ποτήριον καὶ λέγει:

Ἔτι μεταδίδοταί μοι (τῷ δεῖνι) τῷ ἀναξίῳ πρεσβυτέρῳ τὸ τίμιον καὶ πανάγιον καὶ πανακήρατον καὶ ζωηρὸν Αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσίν μου ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Καὶ μεγαλαμβάνει τρίτον ἕξ αὐτοῦ. Καὶ ἀσπασάμενος τὸ ἅγιον Ποτήριον καὶ ὑψῶν αὐτὸ λέγει:

Τοῦτο ἦψατο τῶν χειλέων μου, καὶ ἀφελεῖ τὰς ἁνομίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας μου περικαθαριεῖ.

Καλεῖ δὲ τὸν διάκονον λέγων:

Διάκονε, ἔτι πρόσελθε.

Ὁ διάκονος: Ἴδου προσέρχομαι Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν. Μετάδος μοι Δέσποτα, (τῷ δεῖνι) τῷ ἀναξίῳ διακόνῳ τὸ τίμιον καὶ πανάγιον καὶ πανακήρατον καὶ ζωηρὸν αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσίν μου ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Εἶτα ἀσπάζεται τὸ ἅγιον Ποτήριον. Καὶ ὑψῶν αὐτὸ ὁ ἱερεὺς λέγει:

Τοῦτο ἦψατο τῶν χειλέων σου καὶ ἀφελεῖ τὰς ἁνομίας σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ.

Μετὰ δὲ τὸ μεταλαβεῖν ὁ διάκονος συστέλλει τὰ Ἅγια, λέγων:

Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι, προσκυνήσωμεν Ἅγιον Κύριον Ἰησοῦν τὸν μόνον ἀναμάρτητον. Τὸν Σταυρόν σου Χριστέ προσκυνοῦμεν καὶ τὴν ἁγίαν σου Ἀνάστασιν ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν· σύ γὰρ εἶ Θεὸς ἡμῶν, ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν, τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν. Δεῦτε πάντες οἱ πιστοὶ προσκυνήσωμεν τὴν

τοῦ Χριστοῦ ἁγίαν Ἀνάστασιν· ἰδοὺ γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ, χαρὰ ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ· διὰ παντὸς εὐλογοῦντες τὸν Κύριον, ὑμνοῦμεν τὴν Ἀνάστασιν αὐτοῦ· Σταυρὸν γὰρ ὑπομείνας δι' ἡμᾶς, θανάτῳ θάνατον ὤλεσεν.

Φωτίζου, φωτίζου, ἡ νέα Ἱερουσαλήμ, ἡ γὰρ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνέτειλε. Χόρευε νῦν καὶ ἀγάλλου Σιών, σὺ δὲ Ἀγνή, τέρπου, Θεοτόκε, ἐν τῇ ἐγέρσει τοῦ τόκου σου.

ᾠθειας, ὦ φίλης, ὦ γλυκυτάτης σου φωνῆς· μεθ' ἡμῶν ἀψευδῶς γὰρ ἐπηγγείλω ἔσσεσθαι, μέχρι τερμάτων αἰῶνος Χριστέ· ἢ οἱ πιστοὶ ἄγκυραν ἐλπίδος κατέχοντες ἀγαλλόμεθα.

ᾠ Πάσχα τὸ μέγα καὶ ἱερώτατον Χριστέ· ὦ σοφία καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ καὶ δύναμις· δίδου ἡμῖν ἐκτυπώτερον σοῦ μετασχεῖν, ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ τῆς βασιλείας σου.[22]

Καὶ ἀποσπογγίζει καλῶς τὸ ἅγιον Δισκάριον ἔνδον τοῦ ἁγίου Ποτηρίου, λέγων:

Ἀπόπλυνον, Κύριε, τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἐνθάδε μνημονευθέντων δούλων σου τῷ Αἵματί σου τῷ ἁγίῳ· πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων. Ἀμήν.

Καὶ μετὰ τὸ ἀποσπογγίσει τὸν ἅγιον Δίσκον καλῶς τινάζει καὶ τὸ κάλυμμα ἔνδον τοῦ ἁγίου Ποτηρίου, σκεπάζων αὐτὸ διὰ τοῦ καλύμματος. Πληρωθέντος τοῦ Κοινωνικοῦ, κρούει διὰ τοῦ συνεπτυγμένου Ἀστερίσκου τὸν ἅγιον Δίσκον σταυροειδῶς, καὶ τίθησι τὸν Ἀστέρα καὶ τὸ Κάλυμμα καὶ τὸν Ἀέρα ἐπὶ τοῦ ἁγίου Δίσκου. Μετὰ δὲ τὸ Ἀλληλούϊα τοῦ Κοινωνικοῦ, ὁ διάκονος ἀνοίγων τὰ βημόθυρα καὶ προσκυνήσας ἅπαξ, λαμβάνει μετ' εὐλαβείας παρὰ τοῦ ἱερέως τὸ ἅγιον Ποτήριον κεκαλυμμένον, καὶ ἐξελθὼν εἰς τὴν ὠραίαν Πύλην καὶ ὑψῶν αὐτό, ἐκφωνεῖ:

Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε.

Ὁ λαός: **Ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν.** Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Ὁ ἱερεὺς μεταδιδούς τοῖς πιστοῖς ἐπὶ ἐκάστῳ λέγει:

Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ (δεῖνα) μεταλαμβάνει τοῦ ἁγίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν.

Ἐν δὲ τῷ κοινωνεῖν τοῖς πιστοῖς ὁ χορὸς ψάλλει:

Τοῦ δεῖπνου σου τοῦ μυστικοῦ...

Μετὰ τὸ κοινωνῆσαι ὁ ἱερεὺς:

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου.[23]

Ὁ λαός: **Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν.**

Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλάβομεν Πνεῦμα ἐπουράνιον, εὔρομεν πίστιν ἀληθῆ, ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνοῦντες, αὕτη γὰρ ἡμᾶς ἔσωσεν.[24]

Εἶτα ὁ διάκονος ἀποθέτει τὸ ἅγιον Ποτήριον ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπέζης καὶ λέγει πρὸς τὸν ἱερέα:

Ἵψωσον Δέσποτα.

Οὕτως δὲ θυμιᾷ τρίς καὶ λέγει ἡρέμα:

Ἵψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα Σου (τρὶς).[25]

Καὶ ὁ μὲν Διάκονος, λαβὼν παρὰ τοῦ ἱερέως τὸν ἅγιον Δίσκον σὺν τοῖς λοιποῖς, ἀπέρχεται εἰς τὴν ἁγίαν Πρόθεσιν καὶ ἀποθέτει αὐτά. Ὁ δὲ ἱερεύς, προσκυνήσας καὶ λαβὼν τὸ ἅγιον Ποτήριον ἐπικεκαλυμμένον, λέγει μυστικῶς πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης:

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν,

(ἐκφώνως δὲ στρεφόμενος πρὸς τὸν λαόν:)

Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν. Εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Καὶ τὸ τροπάριον: Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν αἰνέσεως Κύριε, ὅπως ἀνυμνήσωμεν τὴν δόξαν σου, ὅτι ἤξιώσας ἡμᾶς τῶν ἁγίων σου μετασχεῖν μυστηρίων· τήρησον ἡμᾶς ἐν τῷ σῶ ἁγιασμῷ, ὅλην τὴν ἡμέραν μελετῶντας τὴν δικαιοσύνην σου. Ἀλληλοῦῖα, ἀλληλοῦῖα, ἀλληλοῦῖα.[26]

Ὁ διάκονος: Ὁρθοί. Μεταλαβόντες τῶν θείων, ἁγίων, ἀχράντων, ἀθανάτων, ἐπουρανίων καὶ ζωοποιῶν, φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων, ἀξίως εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον.

Ὁ διάκονος: Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ Σῆ χάριτι.

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον.

Ὁ διάκονος: Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ λαός: Σοὶ Κύριε.

Ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὴν εὐχαριστήριον εὐχὴν:

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα, φιλόανθρωπε, εὐεργέτα τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ὅτι καὶ τῇ παρουσίᾳ ἡμέρᾳ κατηξίωσας ἡμᾶς τῶν ἐπουρανίων σου καὶ ἀθανάτων Μυστηρίων. Ὁρθοτόμησον ἡμῶν τὴν ὁδόν, στήριξον ἡμᾶς ἐν τῷ φόβῳ σου τοὺς πάντας, φρούρησον ἡμῶν τὴν ζωὴν, ἀσφάλισαι ἡμῶν τὰ διαβήματα· εὐχαίς καὶ ἱκεσίαις τῆς ἐνδόξου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων τῶν Ἁγίων σου. Ἀμήν.

(Ἐκφώνως:) Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

ΑΠΟΛΥΣΗ

Ὁ ἱερεύς: Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν.

Ὁ λαός: Ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Ὁ διάκονος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον (τρὶς). Εὐλόγησον.

Ὁ ἱερεύς, ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, ἀναγινώσκει τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν:

Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς Σε, Κύριε, καὶ ἀγιάζων τοὺς ἐπὶ Σοὶ πεποιθότας, σῶσον τὸν λαόν Σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν Σου. Τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας Σου φύλαξον, ἀγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου Σου. Σὺ αὐτοὺς ἀντιδόξασον τῇ θεικῇ Σου δυνάμει, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ Σέ. Εἰρήνην τῷ κόσμῳ Σου δώρησαι, ταῖς Ἐκκλησίαις Σου, τοῖς Ἱερεῦσι, τοῖς Βασιλεῦσιν ἡμῶν, τῷ στρατῷ καὶ παντὶ τῷ λαῷ Σου. Ὅτι πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον, ἐκ Σοῦ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων. Καὶ Σοὶ τὴν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. [27]

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Καὶ ψάλλει ἐκ τρίτου:

Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Ὁ δὲ ἱερεύς μεταβαίνων εἰς τὴν ἁγίαν Πρόθεσιν λέγει τὴν εὐχὴν:

Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου καὶ τῶν Προφητῶν αὐτὸς ὑπάρχων, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πληρώσας πᾶσαν τὴν πατρικὴν οἰκονομίαν, πλήρωσον χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ διάκονος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ἐλέησον.

Ὁ ἱερεύς: Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος αὐτοῦ ἔλθοι ἐφ' ὑμᾶς, τῇ αὐτοῦ θεῖα χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ λαός: Ἀμήν.

Ὁ ἱερεύς: Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, δόξα σοι.

Ὁ ἀναγνώστης: Δόξα Πατρὶ. Καὶ νῦν. Κύριε ἐλέησον (γ). Δέσποτα ἄγιε, εὐλόγησον.

Και ὁ ἱερεὺς ποιεῖ ἀπόλυσιν· καὶ εἶ ἐστι Κυριακή, λέγει:

Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν (εἰ δὲ μή, ἀπλῶς·) Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου ἁγίας αὐτοῦ Μητρός· δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ· προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων Δυνάμεων Ἀσωμάτων· ἰκεσίαις τοῦ τιμίου, ἐνδόξου, Προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων μαρτύρων· τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, τοῦ ἁγίου (τοῦ Ναοῦ), τῶν ἁγίων καὶ δικαίων Θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, τοῦ ἁγίου (τῆς ἡμέρας), οὐ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός.[28]

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Ὁ λαός: Ἀμήν. Τὸν εὐλογοῦντα καὶ ἀγιάζοντα ἡμᾶς, Κύριε, φύλαττε εἰς πολλὰ ἔτη.

Ὁ ἱερεὺς εὐλογῶν τὸν λαὸν λέγει:

Φυλάξει Κύριος ὁ Θεὸς πάντας ὑμᾶς τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλοανθρωπία, πάντοτε· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἶτα διανέμει τὸ ἀντίδωρον λέγων:

Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος ἔλθοι ἐπὶ σέ.

Εἰς δὲ τὸν τελευταίως λαβόντα ἐπιλέγει:

Τῇ αὐτοῦ θείᾳ χάριτι καὶ φιλοανθρωπία πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἐν τούτοις ὁ μὲν διάκονος ἀπελθὼν εἰς τὴν Πρόθεσιν συστέλλει τὰ Ἅγια μετὰ φόβου καὶ πάσης ἀσφαλείας, ὥστε μηδὲν τι τῶν ἄγαν λεπτοτάτων ἐκπεσεῖν ἢ καταλειφθῆναι, καὶ ἀπονίπτεται τὰς χεῖρας ἐν τῷ χωνευτηρίῳ, λέγων καθ' ἑαυτὸν τὸν λγ' Ψαλμόν· ὁ δὲ ἱερεὺς μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ ἁγίου Ἀντιδώρου εἰσελθὼν εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα ἀναγινώσκει τὴν Εὐχαριστίαν μετὰ τὴν θείαν Μετάληψιν, καὶ τέλος, ἐκδυθεὶς τὴν ἱερατικὴν στολὴν καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, ἀπέρχεται τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ.

Σημειώσεις - (Parte I)

[1] Σημ. Καρμίρη: Εἰ μὲν ἐστὶ Δεσποτικὴ ἢ Θεομητορικὴ ἑορτὴ ἢ μεθέορτα ἢ ἀπόδοσις αὐτῶν, ψάλλονται τὰ Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς· εἰ δὲ μή, τὰ Τυπικά· ὧν ψαλλομένων, ὁ Διάκονος προσκυνήσας μεθίσταται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ ἀπελθὼν ἵσταται ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου, βλέπων πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ κρατῶν τὸ Ὁράριον διὰ τῶν τριῶν δακτύλων τῆς δεξιᾶς χειρός.

Σημειώσεις - (Parte II)

[2] Σημ. Καρμίρη: (...) 1) τὸ ἀναστάσιμον ἀπολυτίκιον, εἶ ἐστι Κυριακή, τοῦ τυχόντος ἤχου, 2) τὸ ἀπολυτίκιον τροπάριον τοῦ τῆς ἡμέρας ἑορταζομένου τυχόν Ἁγίου, 3) τὸ ἀπολυτίκιον τροπάριον τοῦ Ἁγίου τοῦ ναοῦ, 4) τὸ συνηθέστερον Θεοτοκίον κοντάκιον: Προσασία τῶν Χριστιανῶν ἀκαταίσχυντε. Τῷ δὲ Σαββάτῳ ψάλλεται τό: Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως τῷ φυτουργῷ τῆς κτίσεως. Εἰ δὲ εἶσι προεόρτια ἢ μεθεόρτια Δεσποτικῆς ἢ Θεομητορικῆς ἑορτῆς, ψάλλεται τὸ τῆς ἑορτῆς. Ἐὰν δὲ ἢ περίοδος Τριωδίου ἢ Πεντηκοσταρίου, ψάλλεται τὸ κοντάκιον τῆς τυχούσης Κυριακῆς. Ἀπὸ δὲ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς ἀποδόσεως κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ψάλλεται τὸ κοντάκιον τοῦ Πάσχα: Εἰ καὶ ἐν τάφῳ κατήλθες, ἀθάνατε.

[3] Σημ. Καρμίρη: Ἐὰν λειτουργῇ Ἀρχιερεὺς, ἀκολουθεῖται ἡ ἐπόμενη τάξις. Οἱ χοροὶ ψάλλουσιν ἐναλλάξ τὸ Ἅγιος ὁ Θεὸς δὶς, εἶτα ψάλλεται τὸ τρίτον ὑπὸ τοῦ ἔνδον τοῦ Βήματος ἱεροῦ Κλήρου, τὸ τέταρτον ὑπὸ τοῦ α΄ χοροῦ, τὸ πέμπτον αὐθις ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, εἶτα ὑπὸ τῶν χορῶν τὸ Δόξα καὶ νῦν καὶ τὸ Ἅγιος ἀθάνατος. Ἀκολουθῶς ὁ μὲν ἱερός Κληρὸς ψάλλει ἐκ τοῦ Βήματος ἀργῶς τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, εἰς στάσεις τέσσαρας, ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς ἐξερχόμενος εἰς τὸν Σωλεᾶν εὐλογεῖ τὸν λαὸν διὰ τῶν δικηροτικῆρων, ἀναπέμπων τὴν ἐξῆς δέησιν: Κύριε, Κύριε ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε, καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ Σου. Οἱ χοροὶ: Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα. Εἶτα ὁ Διάκονος: Δύναμις, καὶ ὁ α΄ χορός: Ἅγιος ὁ Θεός· ὁ Διάκονος καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς: Κύριε σῶσον τοὺς εὐσεβεῖς, ἐπαναλαμβάνόμενον ὑπὸ τῶν δύο χορῶν· ὁ Διάκονος: Κύριες σῶσον τοὺς εὐσεβεῖς, ἐπαναλαμβάνόμενον ὑπὸ τοῦ α΄ χοροῦ· ὁ Διάκονος καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς: Καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν. Τέλος ψάλλεται ἡ φήμη τοῦ τελεταρχοῦντος Ἀρχιερέως ὑπὸ τῶν ἐν τῷ Βήματι Κληρικῶν καὶ τῶν δύο χορῶν.

[4] Ψαλ. 117.26.

Σημειώσεις - (Parte III)

[5] Ψαλ. 133.2.

[6] Ψαλ. 46.6.

[7] Ἀπολυτίκιο Μ. Σαββάτου.

[8] Λουκ. 1.35.

Σημειώσεις - (Parte IV)

[9] Ψαλ. 33.5.

[10] Σημ. Καρμίρη: Ἐνταῦθα γίνεται ὁ ἀσπασμὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν ἐν τῷ Βήματι Κληρικῶν, τοῦ προεξάρχοντος λέγοντος: Ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ ἡμῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ἀποκρινομένων: Καὶ ἔστι καὶ ἔσται. Εἶναι δὲ λειψανον τοῦ μεταξὺ ὄλων τῶν ἐκκλησιαζομένων διδομένου τοιοῦτου ἐν τῇ παλαιοχριστιανικῇ ἐποχῇ.

Σημειώσεις - (Parte V)

[11] Ἦσ. 6.3, Ματ. 21.9.

[12] Ἰω. 3.16.

[13] Ἰω. 6.51.

[14] Ματ. 26.26.

[15] Ματ. 26.27-28, Λουκ. 22.20.

[16] Σημ. Καρμίρη: Εἰ δὲ ἐστὶ Δεσποτικὴ ἢ Θεομητορικὴ ἑορτὴ ἢ ἀπόδοσις αὐτῆς, ψάλλεται ὁ Εἰρμός τῆς θ΄ ὥδῆς τοῦ Κανόνος τῆς ἑορτῆς.

Σημειώσεις - (Parte VI)

[17] Α΄ Τιμ. 2.2.

[18] Β΄ Τιμ. 2.15.

[19] Β΄ Ἰω. 3, Τῆρ. 2.13.

Σημειώσεις - (Parte VII)

[20] Α' Κορ. 8.6, Φιλιπ. 2.11.

[21] Σημ. Ιερομ. Γρηγορίου: Παλαιότερα τὸ Κοινωνικὸν ἦταν ὀλόκληρος ψαλμὸς, ἢ ψαλμωδία τοῦ ὁποῖου συνεχιζόταν καὶ κατὰ τὴ διάρκειά τῆς κοινωνίας τῶν πιστῶν. Ἐξ αὐτοῦ καὶ ἡ ὀνομασία Κοινωνικόν. Τέτοιοι ψαλμοὶ ἦταν συνήθως οἱ ψαλμοὶ 22, 33, 116, 144.

[22] Ὁρθρος τοῦ Πάσχα.

[23] Ψαλ. 27.9.

[24] Ἐσπερινὸς Πεντηκοστής. Σημ. Καρμίρη: Εἶ ἐστι Δεσποτικὴ ἑορτὴ ἢ ἀπόδοσις αὐτῆς, ἀντὶ τοῦ εἶδομεν τὸ φῶς, ψάλλεται τὸ Ἀπολυτικὸν τῆς ἑορτῆς. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἁγίου Πάσχα μέχρι τῆς ἀποδόσεως αὐτοῦ ψάλλεται τὸ Χριστὸς Ἀνέστη. Τῷ δὲ Μεγ. Σαββάτῳ ψάλλεται: Μνήσθητι, Δέσποτα, καὶ ἡμῶν, καθὼς ἐμνημόνευσας τοῦ Ληστοῦ, ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

[25] Ψαλ. 56.6.

[26] Σημ. Ιερομ. Γρηγορίου: Ὁ ὕμνος αὐτός, κατὰ τὸ Πασχάλιον Χρονικόν, ἄρχισε νὰ ψάλλεται τὴν ὥρα αὐτὴ ἀπὸ τὸ ἔτος 624 μ.Χ. ἐπὶ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Σεργίου (Migne] 92, 1001).

Σημειώσεις - (Parte VIII)

[27] Σημ. Ιερομ. Γρηγορίου: Στοὺς πρώτους αἰῶνες ἡ θεία Λειτουργία τελείωνε μὲ τὴν προτροπὴ τοῦ διακόνου Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν. Ἡ φράση αὐτὴ σήμαινε τὸ τέλος τῆς εὐχαριστιακῆς Συνάξεως καὶ τὴν ἀπόλυση τῶν πιστῶν. Ἡ εὐχὴ πού λείπει τώρα ὁ λειτουργὸς προστέθηκε στὴ θεία Λειτουργία γύρω στὸν 7ο αἰῶνα καὶ ὀνομάζεται ὀπισθάμβωνος γιατί ἀρχικὰ τὴν ἔλεγε στὸ μέσον τοῦ Ναοῦ πίσω ἀπὸ τὸν ἄμβωνα. Ἦδη ὁμως ὁ ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης γράφει ὅτι ὁ ἱερεὺς "τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἐξωθεν τοῦ ἱεροῦ βήματος, εἰς ἐπήκοον ἐκφωνεῖ" (Migne] 155, 301c). Στὸ Ἅγιο Ὄρος σήμερα, ὁ λειτουργὸς ἀρχίζει τὴν εὐχὴ μέσα στὸ ἅγιο Βῆμα καὶ λέγοντας τὴ φράση Σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, βγαίνει ἀπὸ τὸ ἅγιο Βῆμα, εὐλογεῖ τὸ λαὸ καὶ συνεχίζει τὴν εὐχὴ μπροστὰ στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ.

[28] Σημ. Καρμίρη: Εἶ ἐστιν Ἀρχιερεὺς χοροστατῶν, οὗτος μὲν εὐλογεῖ τὸν λαὸν διὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, οἱ δὲ χοροὶ ἀμφοτέροι ψάλλουσιν ὁμοῦ: Τὸν Δεσπότην καὶ Ἀρχιερέα ἡμῶν, Κύριε, φύλαπτε· εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα (τρὶς). Εἶ οὐκ ἔστιν Ἀρχιερεὺς, ὁ ἱερεὺς εὐλογῶν τὸν λαὸν λέγει: Ἡ Ἁγία Τριάς διαφυλάξαι πάντας ἡμᾶς. Καὶ ὁ λαὸς ἀντεπεύχεται αὐτῷ λέγων: Τὸν εὐλογοῦντα καὶ ἀγιάζοντα ἡμᾶς, Κύριε, φύλαπτε εἰς πολλὰ ἔτη.

Fonte: Myriobiblos - Livraria On line da Igreja da Grécia